İDİL

BEKİR ARIS'IN 'AÇIŞ' İCRÂSININ TAHLÎLİ

Nurettin KARAKUŞ
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Müziği Anabilim Dalı, Doktora Programı Öğrencisi, nurettinkarakus@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8352-0615

Karakuş, Nurettin. "Bekir Arıs'ın 'Açış' İcrâsının Tahlîli". idil, 115 (2024/3): s. 447–457. doi: 10.7816/idil-13-115-11

ÖZ

Bekir Arıs (1933-2020); Sivas'ın önde gelen zurna icrâcılarından birisidir. Türk Halk Müziği'nde 'açış', genellikle irticali bir icrâ şeklidir. Açışlar, her ne kadar uzun hava ya da kırık hava gibi sözlü eserlerin önünde veya arasında icrâ edilse de çalgısal eserlerin (genellikle) öncesinde veya (nadiren) arasında da yer alabilir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri; literatür taraması, doküman inceleme ve arşiv taraması teknikleri ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan ses kayıt örneği notaya alınmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada, Bekir Arıs'ın zurna ile yaptığı bir açış icrâsı, 'üfleme teknikleri' ve 'süsleme teknikleri' kullanımı açılarından tahlîl edilmiştir. Yapılan tahlîl ile Arıs'ın zurna icrâsını ayrıntılandırmak amaçlanmıştır. Ayrıca araştırma, Bekir Arıs'ın icrâ özellikleri ile ilgili alandaki ilk makale çalışması olması bakımından ve Sivas yöresi zurna icrâcılığı ve icrâcıları ile ilgili konularda araştırma alanına katkı sağlaması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Bekir Arıs, Açış, Zurna, Türk Halk Müziği, İcrâ Tahlîli

Makale Bilgisi:
Geliş: 17 Nisan 2024 *Düzeltme:26 Kasım 2024* *Kabul: 1 Aralık 2024*

© 2024 idil. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

En temel tanımı ile açış, "serbest tartımlı ya da ritmik bir ezgiye başlamadan önce, herhangi bir çalgı ile icrâ edilen serbest tartımlı ve özgün bir ezgiyi çalma işi"dir (Duygulu, 2014: 26). Özbek, açışı, 'ayak tutma' ile eş anlamda kullanmış ve "söylenecek bir uzun havaya, bir çalgıyla yapılan yol gösterme" olarak tanımlamıştır (2014: 5). Türk Halk Müziği'nde en yaygın kullanımı 'açış' olmakla birlikte 'açılış', 'açış vermek/yapmak', 'ayak tutmak/vermek', 'gezinmek', dolaşmak/dolanmak', 'yol göstermek' vb. ifadeler de açış yerine kullanılmaktadır. Duygulu'ya göre; açışlarda kullanılan ezgiler, (müzikal) özellikleri bakımından açıştan sonra icrâ edilecek eseri/ezgiyi çağrıştırıcı nitelikte olmalıdır (2014: 26). Açışların icrâsı sırasında tercih edilen çalgılar, yöreden yöreye, kültürden kültüre farklılık gösterebilmektedir. Söz gelimi Kırıkkale, Keskin ve Kırşehir çevrelerinde bozlaklar, genellikle bağlama, divan veya keman eşliğinde icrâ edilirken Teke Yöresi'nde gurbet havaları, (bağlama ve üç telli'nin yanı sıra) sipsi ve/veya kabak kemane eşliğinde icrâ edilir. Bu bağlamda açışlarda tercih edilen çalgılar, ait olduğu yörenin müzik kültürü hakkında bilgiler verebilir veya ait olduğu yöreyi çağrıştırabilir. Örneğin; bir (Karadeniz) kemençe(si) ya da tulum ile yapılan açışın Karadeniz Bölgesi'ni anımsatması. Bununla birlikte günümüz (2024) açış icrâlarında doğrudan yöre müzik kültüründe olmayan veya tercih edilmeyen çalgıların da kullanıldığı ya da kullanılmaya başlandığı gözlemlenebilmektedir. Ayrıca açışlar, uzun hava ya da kırık hava gibi sözlü eserlerin haricinde çalgısal eserlerin (genellikle) öncesinde veya (nadiren) arasında da yer alabilen bir icrâ şeklidir.

Türkiye'nin hemen her bölgesinde icrâ edilen ve açışlarda da sıklıkla tercih edilen bir çalgı olan zurna, tarih boyunca özellikle Türkler tarafından gerek askerî gerekse toplumsal ve kültürel alanlarda büyük ilgi görmüştür. Etimolojik bağlamda zurna; Farsçada 'düğün neyi' anlamına gelen 'sur-nay' sözcüğünden türemiştir. Arapça 'zamr' veya 'mizmar', Yunanca 'zourna', Arnavutça 'surle', Sırpça 'zurle', Çince 'so-na', Hintçe 'şahnay', Malezya ve Cava dillerinde ise 'serunai' şeklinde ifade edilmektedir (Say, 2005b: 681-682). Anadolu'da zurna olarak ifade edilen bu çalgı, askerî alanda kullanımının yanı sıra eğlence amaçlı olan hemen her etkinlikte kullanılmaktadır. Bölgelere göre farklı ses ve boyutlara sahiptir. Bu sebepten dolayı; Kaba Zurna, Cura Zurna, Zil Zurna, Orta Zurna, Mehteran Zurnası gibi farklı isimler ile anılmaktadır. Buna rağmen çalgının ana bileşenleri değişiklik göstermemektedir. Sivas çevresinde tercih edilen zurna türü genellikle kaba zurnadır. Karar sesi ise; (piyanoya göre) Fa, Fa# ve Sol'dür. Sivas özelinde zurna, sahur etkinliklerinden düğünlere, kına gecelerinden güreşlere kadar toplumsal hayatın hemen hemen bütün aşamalarında yer almaktadır. Zurnanın Sivas genelinde sıklıkla tercih edilmesi sebebiyle bu alanda birçok icrâcı yetişmiştir. Bu bağlamda Bekir Arıs da Sivas'ın önemli zurna icrâcılarından birisidir.

Araştırmanın temel amacı; Bekir Arıs'ın 'Açış' icrâsında kullandığı 'üfleme teknikleri' ve 'süsleme teknikleri'ni tahlîl edilerek Bekir Arıs'ın zurna icrâsı hakkında bilgi sunabilmektir. Araştırma, Bekir Arıs'ın icrâ özellikleri ile ilgili alandaki ilk makale çalışması olması bakımından ve Sivas yöresi zurna icrâcılığı ve icrâcıları ile ilgili konularda araştırma alanına katkı sağlaması açısından önemlidir. Araştırma, konuyla ilgili ulaşılabilen yazılı ve görsel kaynaklar, Bekir Arıs ve Arıs'ın oğlu ile birlikte 1988 yılında kaydettiği, 'Şah Plak' tarafından dinleyicilere sunulan 'Davul Zurna Sivas Halayları' albümünün 'Açış, İpek Mendil' icrâsının sadece 'Açış' kısmı ile sınırlıdır.

Bekir Arıs

Sivas'ın önde gelen zurna icrâcılarından birisi olan Bekir Arıs; 1933 yılında Sivas'ta dünyaya gelmiştir. Müzisyen bir aile olan 'Dedegil'lerdendir. Zurna çalmaya 12-13 yaşlarında başlamıştır. Arıs'ın ilk ustası; 'Çöpbacak Turan' lakabıyla tanınan zurna icrâcısı Turan Arıs'dır. İlkokulu Sivas'ta tamamlamıştır. Askerliğini, 1954-1956 yıllarında Kars ili Sarıkamış ilçesinin bando takımında yapmıştır. Bu vesile ile klarnet çalmayı da pekiştirmiştir. Arıs, her ne kadar davul, mey, balaban ve (hem dilli hem de dilsiz) kaval gibi diğer nefesli sazları çalabilse de özellikle zurna icrâcılığı ile ön plandadır. İlk plağını 1962 yılında doldurmuştur. 1960'lı yıllardan 1990'lı yılların ortalarına kadar Sivas halaylarını ihtiva eden çeşitli albümler çıkarmıştır. Özellikle doldurmuş olduğu bu albümler, Türkiye'de bu alanda öncü olup, yurt içinde ve yurt dışında çok satılmıştır (Kaya, 2011: 202-203). Arıs, 26 Temmuz 2020 tarihinde vefat etmiştir.

Görsel 1: Bekir Arıs (Kaya, 2011:202).

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri; literatür taraması, doküman inceleme ve arşiv taraması teknikleri ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan ses kayıt örneği[1] notaya alınmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Arıs'ın 'Açış' icrâsı tahlîl edilirken izlenen yol haritası şu şekildedir; ilk olarak Arıs'ın 'Açış' icrâsı tahlîl edilmek üzere notaya alınmıştır. Ardından notaya alım aşamasında etkili bir tahlîl gerçekleştirebilmek için ses kaydının ilgili kısımları eserin kendi temposu haricinde yavaşlatılarak veya hızlandırılarak dinlenmiştir. Bu aşamada 'Media Player Classic' programından yararlanılmıştır. Akabinde notaya alınan eser 'Finale' nota yazım programı aracılığıyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bununla birlikte icrânın etkili bir şekilde takibini sağlayabilmek adına dizek başlarına numara verilmiş ve minutaj eklenmiştir. Sonrasında Arıs'ın icrâ sırasında kullandığı üfleme ve süsleme teknikleri tespit edilmiştir. Devamında tespit edilen bu teknikler çalışma içerisinde ilgili başlıklar altında örnekler halinde sunulmuştur. Son olarak örneklerde dikkat çekmesi istenen yerler kırmızı çerçeve ile işaretlenmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Üfleme Tekniğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Üfleme tekniğinin ön planda olduğu icrâlarda genellikle kullanılan teknikler; 'legato', 'staccato' ve 'vibrato'tur. Bununla birlikte 'nefes çevirme' de üflemeli çalgıların sıkça uyguladığı bir tekniktir. Bekir Arıs'ın icrâsında kullanmış olduğu legato, staccato ve vibrato üfleme teknikleri tahlîl edilebilmesine karşın araştırmada esas alınan kayıt, işitsel olduğu ve görsel materyal bulunmadığı için muhtemel kullandığı nefes çevirme tekniği gözlemlenememiştir.

Legato Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum

İtalyanca 'bağlı' anlamına gelen legato, bir ezgi hattı içerisindeki seslerin düzgün bir şekilde birbirine bağlanmasını ifade eder (Griffiths, 2006: 442) ve temel anlamda birden fazla perdenin kesintisiz ve bütüncül olarak icrâ edilebilmesine olanak tanır (Hatipoğlu, 2023: 30). Neredeyse bütün üflemeli çalgıların sürekli duyurulabilen/duyulabilen uzun sesleri sağlayabilmesi gibi bir avantajı vardır. Bu bağlamda legato üfleme tekniği kullanımı zurna icrâcılarında ve dolayısıyla zurna icrâlarında yaygın olarak rastlanan bir tekniktir. Zurna icrâsında legato üfleme tekniği, icrâcının nefes almadan ve sesi koparmadan ezgileri oluşturan notaları birbirine bağlayarak çalması ile gerçekleştirilir. Ayrıca legato üfleme tekniğinin uygulanabilmesinin temelinde nefes çevirme tekniğinin olması gözden kaçırılmaması gereken önemli bir husustur.

Arıs, icrâsının *1*., *2*., *3*., *4*., *5*., *6*., *7*., *8*., *9*., *10*., *11*., *12*., *13*., *14*., *15*., *16*., *17*., *18*., *19*. ve *20*. dizeklerinde legato üfleme tekniğini kullanmıştır. Kullanmış olduğu legato üfleme tekniği '*Örnek 1*'de gösterilmiştir.

[1] Ses kayıt örneği, Kaynaklar bölümünün sonunda QR kod olarak sunulmuştur.

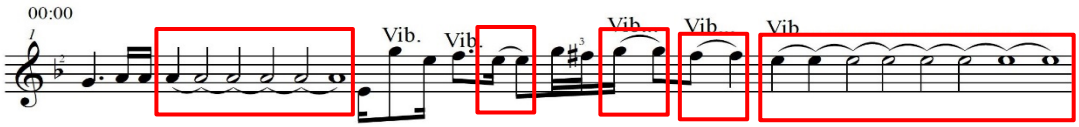

Örnek 1

Açış'ın irticali ve usûl bakımından serbest bir tür olması ve zurnanın sürekli duyurulabilen/duyulabilen uzun sesleri sağlayabilmesi bağlı çalımı kolaylaştırmaktadır. Arıs'ın da icrâdaki bu kolaylıktan istifade ettiği ve icrâdaki akıcılığı bozmamak adına legato üfleme tekniğini sıkça kullandığı düşünülebilir.

Staccato

İtalyanca 'ayırmak' anlamına gelen 'staccare' sözcüğünden türemiş olan staccato kısaca; notaları birbirinden kesik şekilde seslendirme olarak tanımlanabilir. (Say, 2005: 355). Gazimihal'e göre staccato; 'tanelemece çalış' olarak ifade edilmiştir (aktaran, Gültekin, 2019: 24).

Arıs, bir defaya mahsus olmak üzere icrâsının *16*. dizeğinde staccato üfleme tekniğini kullanmıştır. Kullanmış olduğu staccato üfleme tekniği '*Örnek 2*'de gösterilmiştir.

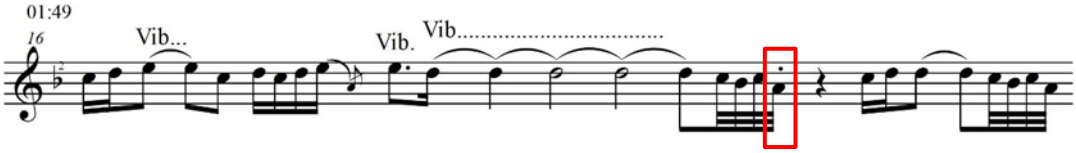

Örnek 2

Arıs'ın, staccato üfleme tekniğini kullandığı yer ve sonrası dikkate alınırsa hem icrâdaki durağanlığı ve tek düzeliği ortadan kaldırmayı amaçladığı hem de dörtlük Sus'un/Es'in olduğu yerde nefes almayı planladığı varsayılabilir.

Vibrato Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum

Vibrato, Latince 'titreşim' anlamına gelen '*vibrare*' sözcüğünden türemiştir. Sesi zenginleştirmek, yumuşatmak, yoğunlaştırmak amacıyla telli, yaylı, üflemeli çalgılar ile sözlü müzikte kullanılan bir titreştirme tekniğidir (Say, 2005b: 582-583). Çalışma içerisinde uygulanan sesin/seslerin üzerinde '*Vib.*' şeklinde kısaltılarak gösterilmiştir.

Arıs, icrâsının *1*., *2*., *3*., *4*., *5*., *6*., *7*., *8*., *9*., *10*., *11*., *12*., *13*., *14*., *15*., *16*., *17*., *18*., *19*. ve *20*. dizeklerinde vibrato üfleme tekniğini sıkça kullanmıştır. Kullanmış olduğu vibrato üfleme tekniği '*Örnek 3*'te gösterilmiştir.

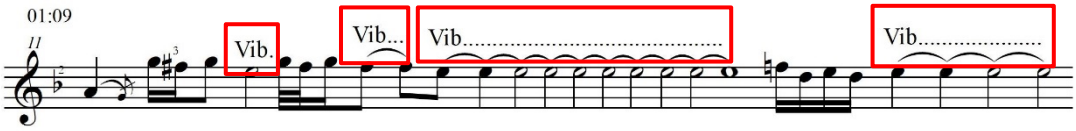

Örnek 3

Zurna icrâsında vibrato üfleme tekniği, icrâcının nefes almadan ve sesi koparmadan ezgileri oluşturduğu esnada özellikle legato üfleme tekniği ile notaları birbirine bağlayarak çalımı sırasında uygulanabilmektedir. Bu bağlamda vibrato üfleme tekniğinin uygulanabildiği yerler genellikle uzun veya uzayan seslerdir. Uygulanabilirliğinin temelinde legato üfleme tekniği olmasından dolayı nefes çevirme tekniğinin önemi vibrato üfleme tekniği içinde geçerlidir. Bu doğrultuda, her ne kadar doğrudan gözlemlenememiş olsa da Arıs'ın, vibrato üfleme tekniğini kullandığı esnada nefes çevirme tekniğini de uyguladığı göz önünde bulundurulabilir. Buna bağlı olarak Arıs'ın uzayan (düz) seslere bir estetik değer ve ahenk katmak amacıyla vibrato üfleme tekniğini kullanıldığı söz konusu edilebilir.

Süsleme Tekniğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türk müziği 20. yüzyıla kadar meşk adı verilen öğretim yöntemi ile öğretilmiş ve aktarılmıştır. Meşk öğretim yönteminde talebe ustasını taklit ve tekrar ederek eseri icrâ etmeye çalışır (Hatipoğlu, 2017: 5). Bu süreçte Türk müziği icrâ unsurlarının aktarımı ve öğretimi ile teknik beceri kazanımı da geliştirilir. Söz konusu icrâ unsurlarının en önemlilerinden birisi süslemelerdir. Müzikte kullanılan süsleme tekniklerinin gerek kullanım biçimi gerekse kullanım yerlerinin tercihi, bir icrâya ait bulguları elde etmede etkili bir araçtır. Bu bağlamda süsleme tekniklerinin uygulanış biçimi ve icrâ anındaki kullanım yerleri oldukça önemlidir (Gültekin, 2019: 56). Süslemeler, icrâ ve nota arasında çeşitli değişimlere neden olabilir. Bu konu hakkında Hatipoğlu'nun görüşleri şöyledir; Türk müziğinde daha çok eserleri hatırlatmak amacıyla kullanılan nota ile icrâ sırasında oluşan farklılıklar zaman içerisinde Türk müziğinde eserlerin aslını bozmadan uygun şekilde yapılan her türlü süsleme ve doğaçlamalar şekline dönüşmüştür. Eserin aslını bozmadan nota haricinde yapılan eklemeler, icrâcının çalgısı üzerindeki hâkimiyeti ve melodi zenginliği olarak kabul edilerek icrâcıya değer kazandırmaktadır. Bu doğrultuda, Türk müziğinde icrâ sırasında eserin aslına bağlı kalınarak nota dışı süslemeler ve nağmeler eklenmesinin bir gelenek halini almış olduğu anlaşılmaktadır (2009: 117).

Bekir Arıs'ın icrâsında kullanmış olduğu süsleme teknikleri; 'çarpma' ve 'çift çarpma' olarak belirlenmiştir.

Çarpma

İki notadan oluşan bir süsleme biçimine verilen isim. İtalyanca acciaccatura olarak ifade edilen küçük bir süsleme çeşidi olan çarpmada birinci ses çarpıp kaçar, böylece asıl ses vurgulanmış olur (Say, 2005a: 375). Bir başka ifade ile çarpma, bir ezginin istenilen noktaya ulaşmasında hafif bir gecikme oluşturan ve temel perdeye doğru çarpan süsleyici komşu sestir. Çarpma çoğunlukla çarptığı perdenin bir basamak yukarısında yer alır, bunun yanında bir basamak aşağısında da yer alabilir. (Griffiths, 2006: 29).

Arıs, icrâsının *2*., *3*., *5*., *8*., *9*., *11*., *12*., *16*. ve *19*. dizeklerinde çarpma kullanmıştır. Kullanmış olduğu çarpmalar '*Örnek 4*'te gösterilmiştir.

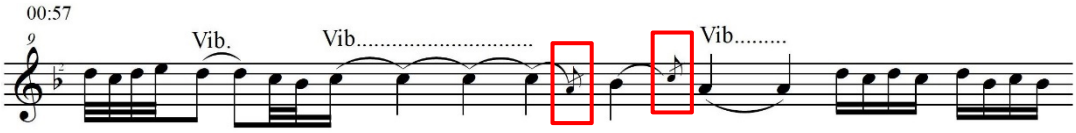

Örnek 4

Arıs, icrâ sırasında toplamda 10 defa çarpma kullanmıştır. Arıs'ın icrâsı değerlendirildiğinde bu çarpmalardan üçü Hüseynî perdesinden Dügâh perdesine, diğer üçü Hüseynî perdesinden Gerdâniye perdesine, diğerleri ise birer defa olmak üzere Nevâ perdesinden Gerdâniye perdesine, Çargâh perdesinden Dügâh perdesine, Segâh perdesinden Çargâh perdesine, Dügâh perdesinden Rast perdesine yapılmıştır. Arıs'ın yaptığı çarpmalar değerlendirildiğinde özellikle Hüseynî makamının merkez perdelerini etkili bir biçimde kullandığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte Arıs'ın, makamın etkisini artırmayı hedeflediği ve merkez perdeleri etkin olarak duyurmayı amaçladığı düşünülebilir.

Çift Çarpma

Çift çarpma, asıl sesin önünde veya arkasında yer alan iki adet çarpma notasıdır. Onaltılık değerdeki iki küçük notayla gösterilir (Yahya Kaçar, 2009: 29).

Arıs, icrâsının *4*. ve *13*. dizeklerinde çift çarpma kullanmıştır. Kullanmış olduğu çift çarpma '*Örnek 5*'te gösterilmiştir.

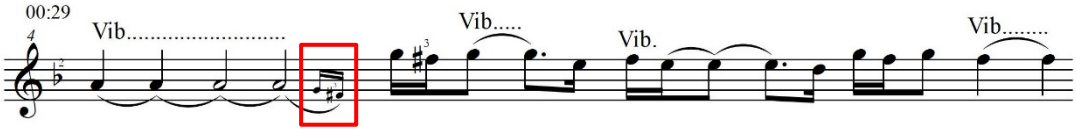

Örnek 5

Arıs'ın icrâsı değerlendirildiğinde kullanmış olduğu iki çift çarpmada birbirinin aynısıdır. Arıs, çift çarpmayı Dügâh perdesinden başlayarak sırasıyla (önce) Rast ve (sonra) Irak çift çarpması Gerdâniye perdesine gelecek şekilde yapmıştır. Arıs'ın hem çift çarpmayı kullandığı yerler hem de icrâsının genel seyri

değerlendirildiğinde Gerdâniye perdesini etkin kullanarak Hüseynî makamının seyrini güçlendirmeyi amaçladığı varsayılabilir. Ayrıca müzik cümlesini takiben Hüseynî perdesinde etkili kalış gerçekleştirmeyi hedeflediği düşünülebilir.

Sonuç

Sivas'ın önde gelen zurna icrâcılarından birisi olan Bekir Arıs'ın Açış icrâsı özelinde kullanmış olduğu üfleme teknikleri sırasıyla; 'legato', 'staccato' ve 'vibrato'dur. Arıs, özellikle uzun veya uzayan seslerde legato ve vibrato üfleme tekniğini kullanmıştır. Zurna icrâcıları, icrâ esnasında nefes çevirme tekniğinden faydalanmaktadır. Bu sebepten dolayı Arıs'ın legato ve vibrato üfleme tekniğini uyguladığı yerlerde 'nefes çevirme' tekniğini de kullanmış olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca Arıs'ın, icrâ esnasında genellikle legato ve vibrato üfleme tekniğini hemen hemen aynı anda ve aynı perdelerde (özellikle uzayan seslerde) tatbik ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuya '*Örnek 1*' emsal gösterilebilir. Arıs'ın icrâ esnasında kullanmış olduğu bir diğer üfleme tekniği ise (bir defaya mahsus olmak üzere) staccato'dur. Arıs, Açış icrâsında 'çarpma' ve 'çift çarpma' süsleme tekniklerini kullanmıştır. Bununla birlikte 'grupetto', 'tril' vb. diğer süsleme tekniklerini Açış icrâsında kullanmamıştır.

Arıs'ın kendisine özgü icrâ özeliklerinin daha net bir şekilde ortaya konulabilmesi için tek bir örnek yeterli olmayacaktır. Bekir Arıs'ın, Dursun Eriçel, Hacı Mehmet Asamaka, Karabey Arız, Murat Artan ve Yüksel Uyanık gibi diğer önemli zurna icrâcılarının ustası olması, özellikle Sivas yöresindeki zurna icrâsı ve icrâcıları üzerindeki etkisi olarak değerlendirilebilir (Karakuş, 2019: 64). Ayrıca Sivas yöresindeki zurna icrâcıları arasında 'usta' önemli bir referanstır (Karakuş, 2019: 62). Yaşadığı ve zurna icrâsına devam ettiği süre zarfında Sivas ve çevresinde yaşayan insanlar tarafından düğün, nişan, kına gecesi vb. etkinliklerde özellikle Bekir Arıs'ın tercih edilmesi, onun hem icrâdaki ustalığına hem de yöredeki popülaritesine ve tanınırlığına örnek gösterilebilir (Erdoğan, 2018: 109-110). Arıs'ın gerek çırakları gerekse (çırağı olmayan) yöredeki diğer icrâcılar ile hem benzerlik hem de farklılıklarının dolayısıyla özgünlüğünün tespit edilebilmesi için daha fazla icrâ ve icrâcının hem usûllü hem de irticali başka örneklerini incelemek, analiz etmek bilimsel ve daha net bilgi üretmek açısından gereklidir.

Kişisel icrâların notaya alınması ile yeni tavırların gün yüzüne çıkacağı ve akabinde yapılabilecek yeni çalışmaların alana yönelik çalışma yapan kişilere katkı sağlayacağı muhakkaktır (Öztürk, 2018: 72). Bu görüş doğrultusunda, Türk Halk Müziği genelinde açışla birlikte serbest tartımlı diğer icrâ çeşitlerinin ve zurna başta olmak üzere farklı çalgıların (açış ve serbest tartımlı) icrâlarının da notaya alınması; yeni çalışma yapan/yapacak kişilere, literatüre, repertuvara, (herhangi bir) yöre müzik kültürüne, tavır, üslup, düzen, çalgı bilgisi ve bilimi vb. kavramlar hakkında bilgi oluşumuna imkân sağlayacaktır. Bekir Arıs özelinde ise yukarıda verilen bilgilere ek olarak hem Sivas yöresi müzik kültürüne hem de Sivas'ta zurna (ve diğer çalgıları) icrâ eden, bu alanla ilgili çalışma yapan/yapacak diğer araştırmacılara örnek teşkil edecektir.

Kaynaklar

Duygulu, Melih. Türk Halk Müziği Sözlüğü. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2014.

Erdoğan, Göktürk. Kentleşme Süreci Bağlamında Sivas'ta Davul Zurna Pratikleri. Doktora Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 2018.

Griffiths, Paul. The New Penguin Dictionary of Music. Cornwall: Penguin Books Ltd, 2006.

Gültekin, Sinan. Kırklareli İl Merkezi Kaba Zurna İcrâ Üslubunun Tespiti ve Tahlîli. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, 2019.

Hatipoğlu, Vasfi. "Cemil Bey'in Kemençe İcrasında Kullanmış Olduğu Süslemeler", Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, (22), 115-128, 2009.

——. Beylik Aranağme ve Çeşitlemeleriyle Türk Müziği Keman Alıştırmaları. Ankara: Gece Kitaplığı, 2017.

——. Türk Müziği Keman Metodu (Başlangıç Düzeyi). Ankara: Gece Kitaplığı, 2023.

Karakuş, Nurettin. Kültürel Aracılık Bağlamında Sivas Poşalarında Profesyonel Müzisyenlik. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2019.

Kaya, Doğan. Sivas Halk Oyunları Halk Oyuncuları Davul ve Zurna Sanatçıları. Sivas: Vilayet Yayınevi, 2011.

Özbek, Mehmet. Türk Halk Müziği El Kitabı I Terim Sözlüğü (2. Baskı). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2014.

Öztürk, Selçuk. "Türk Müziği Klarnet İcrâcılığında Selim Sesler", İdil Sanat ve Dil Dergisi, 7(41), 71-78, 2018.

Say, Ahmet. Müzik Ansiklopedisi: Besteciler, Yorumcular, Eserler, Kavramlar. Cilt 1. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2005a.

——. Müzik Ansiklopedisi: Besteciler, Yorumcular, Eserler, Kavramlar. Cilt 3. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2005b.

Uluç, Murat Özden. Müzik Sözlüğü. Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi, 2000.

Yahya Kaçar, Gülçin. Türk Mûsikîsi Üzerine Görüşler (Analizler ve Yorumlar). Ankara: Maya Akademi, 2009.

Ekler

Ek 1: Bekir Arıs'a ait Açış'ın icrâ notası.

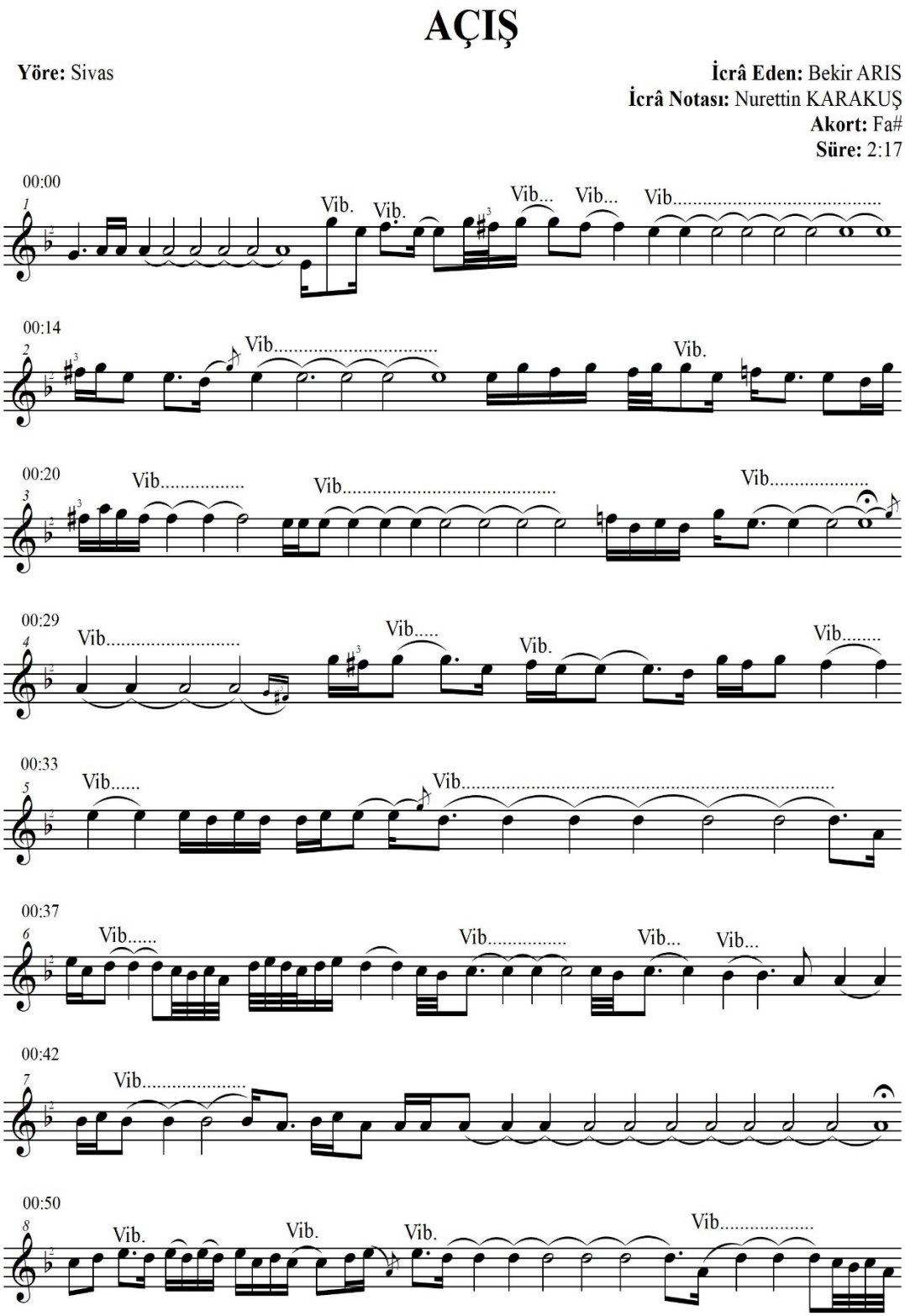

AÇIŞ
2

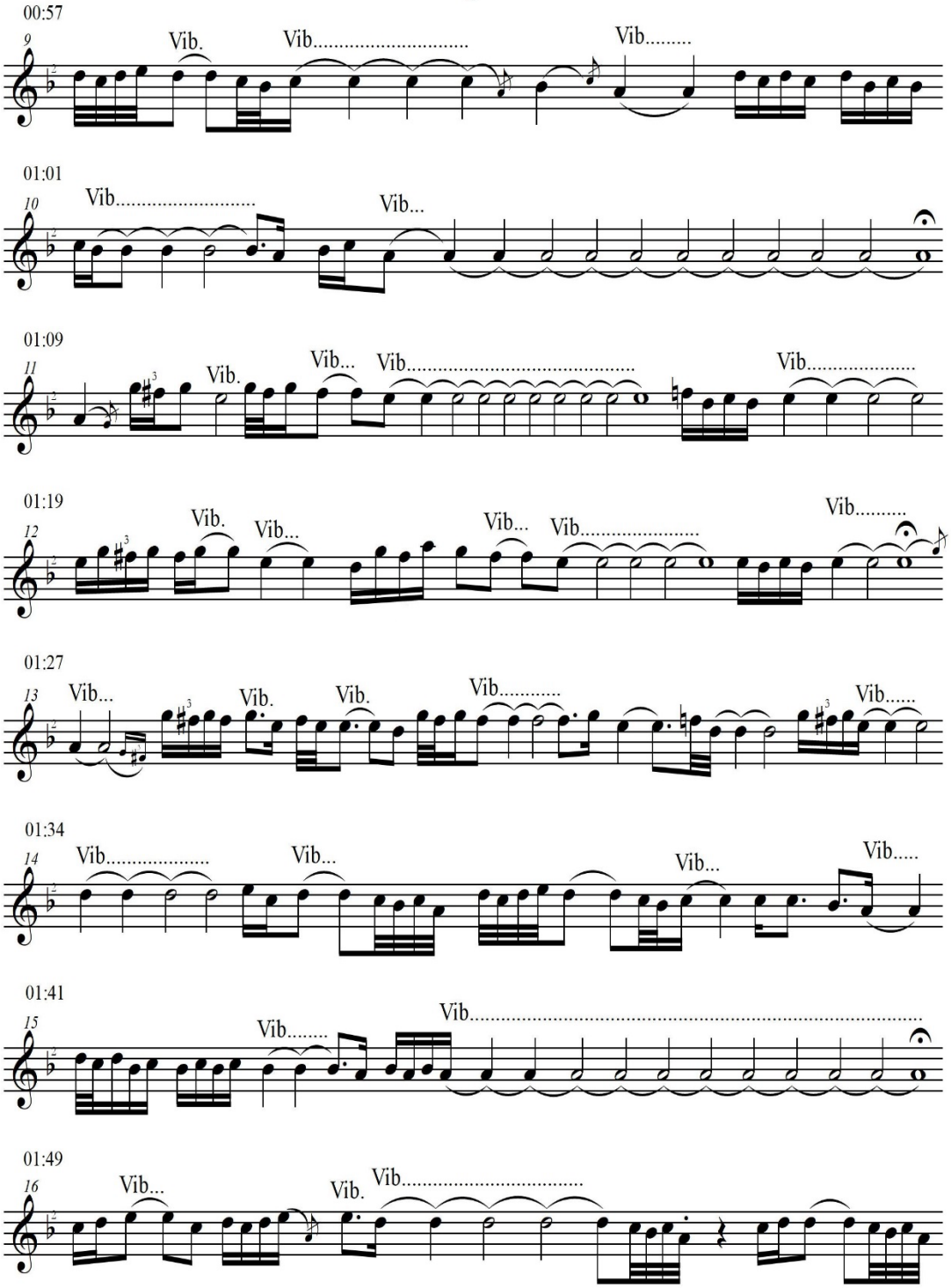
00:57
9
Vib.
Vib.....
Vib.....
01:01
10
Vib.....
Vib...
01:09
11
Vib.
Vib...
Vib.....
Vib.....
01:19
12
Vib.
Vib...
Vib...
Vib.....
Vib.....
01:27
13
Vib...
Vib.
Vib.
Vib.....
Vib.....
01:34
14
Vib.....
Vib...
Vib...
Vib.....
01:41
15
Vib.....
Vib.....
01:49
16
Vib...
Vib.
Vib.....

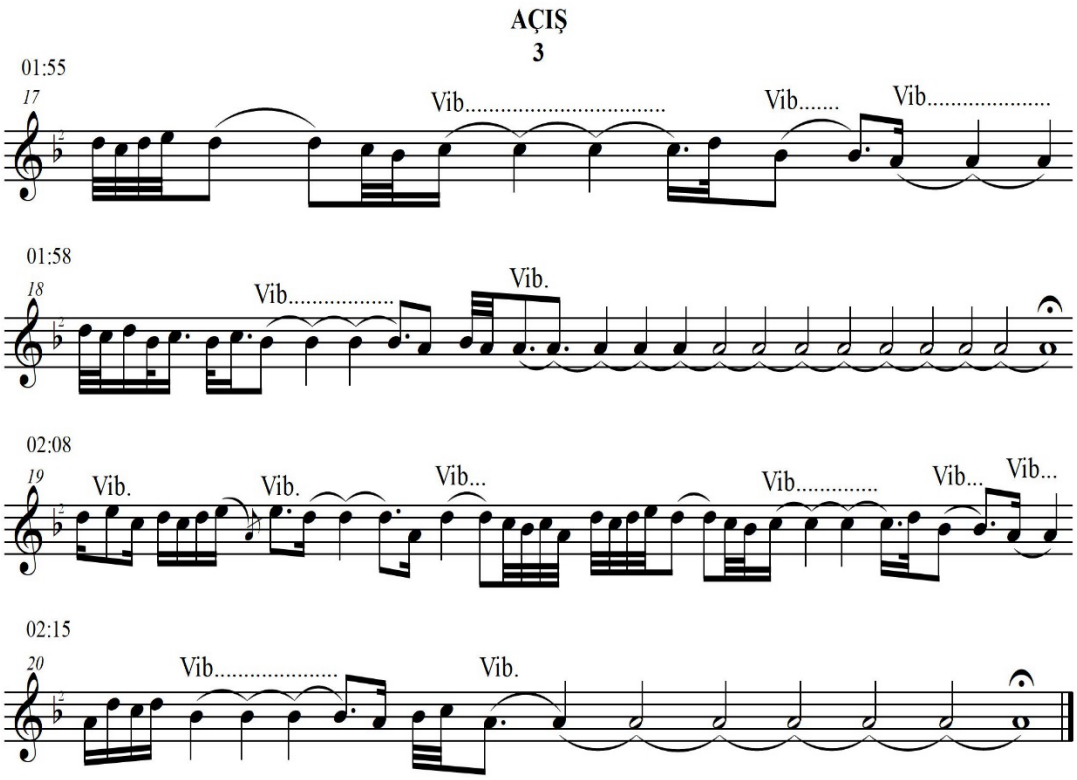
AÇIŞ
3
01:55
17
Vib.....
Vib.....
Vib.....
01:58
18
Vib.....
Vib.
02:08
19
Vib.
Vib.
Vib...
Vib.....
Vib...
Vib...
02:15
20
Vib.....
Vib.

ANALYSIS OF BEKIR ARIS'S 'AÇIŞ' PERFORMANCE

Nurettin KARAKUŞ

ABSTRACT

Bekir Arıs (1933-2020); one of the leading zurna players of Sivas. In Turkish Folk Music, 'açış' is generally an improvisational form of performance. Although 'açış' are performed before or between vocal songs such as unmetered folk song or metered folk song, they can also take place before or between instrumental songs. Qualitative research method and descriptive survey model were used in the research. The data of the research were obtained through literature review, document analysis and archive scanning techniques. The audio recording sample reached in line with the data obtained was notated and subjected to content analysis. In this study, a performance of 'açış' by Bekir Arıs with zurna was analyzed in terms of the use of 'blowing techniques' and 'ornamentation techniques'. With this analysis, it is aimed to elaborate Arıs's zurna performance. In addition, the research is important in terms of being the first article study in the field on Bekir Arıs's performance characteristics and contributing to the research field on issues related to zurna performance and performers in Sivas region.

Keywords: Bekir Arıs, Açış, Zurna, Turkish Folk Music and Performance Analysis.